

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการศึกษารูปแบบการนำที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดชุมพร เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ศึกษาแบบการนำที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยใช้กรอบทฤษฎีของเคิร์ต เลวิน (Kert Lewin) และทฤษฎีแรงจูงใจของแมคเคลแลนด์ (David C. McClelland) มีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ พนักงานส่วนจังหวัด พนักงานเทศบาล และพนักงานส่วนตำบล จำนวน 1,296 คน

กลุ่มตัวอย่าง

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้จากการกำหนดตามวิธีของยามานะ (Yamane อ้างถึงใน สิ้นพันธุ์พินิจ, 2551 : 113) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 306 คน ($e=0.05$) ดังนี้

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ	n	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
	N	แทน	ขนาดของประชากร
	e	แทน	ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง (0.05)

$$n = \frac{1,296}{1 + 1,296(.05)^2}$$

$$= 306 \text{ คน}$$

ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 306 คน และใช้การสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) จากนั้นใช้วิธีสุ่มแบบเจาะจง โดยใช้วิธีการจับสลาก (Lottery Method) เพื่อหาจำนวนสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างที่แบ่งไว้แล้ว ซึ่งจำแนกประชากรตามประเภทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดชุมพร

ประเภทของ อปท.	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
องค์การบริหารส่วนจังหวัด	164	39
เทศบาล	557	131
องค์การบริหารส่วนตำบล	575	136
รวมทั้งหมด	1,296	306

ตารางที่ 3.2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ที่	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
1	องค์การบริหารส่วนจังหวัดชุมพร	39
2	เทศบาลเมืองชุมพร	19
3	เทศบาลตำบลขุนกระโทก	8
4	เทศบาลตำบลท่ายาง	8
5	เทศบาลตำบลบางลึก	8
6	เทศบาลตำบลวังใหม่	8
7	เทศบาลตำบลวังไผ่	8
8	เทศบาลตำบลชุมโค	8
9	เทศบาลตำบลทะเลทรัพย์	8
10	เทศบาลตำบลสะพลี	8
11	เทศบาลตำบลท่าแซะ	8
12	เทศบาลตำบลนาโพธิ์	8
13	เทศบาลตำบลทุ่งตะไคร	8
14	เทศบาลตำบลปากน้ำหลังสวน	8
15	เทศบาลตำบลพะโต๊ะ	8
16	เทศบาลตำบลละแม	8

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ที่	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
17	องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งคา	5
18	องค์การบริหารส่วนตำบลนาทุ่ง	5
19	องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านนา	5
20	องค์การบริหารส่วนตำบลวังไผ่	5
21	องค์การบริหารส่วนตำบลหาดพันไกร	5
22	องค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม	6
23	องค์การบริหารส่วนตำบลท่าแซะ	5
24	องค์การบริหารส่วนตำบลนากระตาม	5
25	องค์การบริหารส่วนตำบลรับร่อ	5
26	องค์การบริหารส่วนตำบลสองพี่น้อง	5
27	องค์การบริหารส่วนตำบลเขาไชยราช	5
28	องค์การบริหารส่วนตำบลคอนยาง	5
29	องค์การบริหารส่วนตำบลครน	5
30	องค์การบริหารส่วนตำบลด่านสวี	5
31	องค์การบริหารส่วนตำบลท่าหิน	5
32	องค์การบริหารส่วนตำบลวิสัยใต้	5
33	องค์การบริหารส่วนตำบลสวี	5
34	องค์การบริหารส่วนตำบลท่ามะปลา	5
35	องค์การบริหารส่วนตำบลนาขา	5
36	องค์การบริหารส่วนตำบลบางน้ำจืด	5
37	องค์การบริหารส่วนตำบลพ้อแดง	5
38	องค์การบริหารส่วนตำบลแหลมทราย	5
39	องค์การบริหารส่วนตำบลช่องไม้แก้ว	5
40	องค์การบริหารส่วนตำบลปากทรง	5
41	องค์การบริหารส่วนตำบลพะโต๊ะ	5
42	องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งหลวง	5
43	องค์การบริหารส่วนตำบลสวนแตง	5
รวม		306

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ ประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประเภทตำแหน่ง เพศ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาที่รับราชการ จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบของผู้นำ ด้วยการวัดพฤติกรรมของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามลักษณะการใช้อำนาจ ดัดแปลงมาจากแบบสอบถามพฤติกรรมผู้นำของ วิจิตร ชีระกุล ซึ่งแปลและเรียบเรียงมาจากแบบสอบถามพฤติกรรมผู้นำ (LBDQ ; Leader Behavior Description Questionnaire) ของมหาวิทยาลัยแห่งรัฐโอไฮโอ แบบสอบถามตอนที่ 2 นี้ มี จำนวน 30 ข้อ ใช้วัดรูปแบบผู้นำแบบอัตตาธิปไตย 10 ข้อ แบบประชาธิปไตย 10 ข้อ และแบบเสรีนิยม 10 ข้อ โดยไม่แสดงหัวข้อรูปแบบผู้นำไว้ในแบบสอบถาม เพื่อไม่เป็นการชี้นำผู้ตอบแบบสอบถาม

เกณฑ์การให้คะแนนสำหรับวัดรูปแบบการนำตามทฤษฎีของเคิร์ท เลวิน นั้น ให้คะแนนตามน้ำหนักของคำตอบ คะแนนในข้อที่ 1-10 เป็นคะแนนสำหรับวัดรูปแบบการนำแบบอัตตาธิปไตย คะแนนในข้อที่ 11-20 เป็นคะแนนที่วัดรูปแบบการนำแบบประชาธิปไตย และคะแนนในข้อที่ 21-30 เป็นคะแนนที่วัดรูปแบบการนำแบบเสรีนิยม โดย ข้อ 10, 28, 29,30 เป็นคำถามเชิงนิเสธ ผู้นำคนใดมีคะแนนของรูปแบบใดสูงที่สุด ถือว่าเป็นผู้นำรูปแบบนั้นในข้อความของคำถามที่เป็นไปในทางบวก ถ้ากลุ่มตัวอย่างเลือกตอบ

สม่ำเสมอ	กำหนดให้คะแนน	5	คะแนน
บ่อยครั้ง	กำหนดให้คะแนน	4	คะแนน
บางครั้ง	กำหนดให้คะแนน	3	คะแนน
นานๆ ครั้ง	กำหนดให้คะแนน	2	คะแนน
ไม่เคยเลย	กำหนดให้คะแนน	1	คะแนน

ในข้อความที่เป็นเชิงนิเสธ ให้คะแนนกลับกัน คือ ถ้ากลุ่มตัวอย่างเลือกตอบ

สม่ำเสมอ	กำหนดให้คะแนน	1	คะแนน
บ่อยครั้ง	กำหนดให้คะแนน	2	คะแนน
บางครั้ง	กำหนดให้คะแนน	3	คะแนน
นานๆ ครั้ง	กำหนดให้คะแนน	4	คะแนน
ไม่เคยเลย	กำหนดให้คะแนน	5	คะแนน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับแรงงใจของพนักงานตามทฤษฎี ของแมคเคลแลนค์ โดยผู้วิจัยปรับปรุงและพัฒนาจากแบบสอบถามของ กันยามาศ ชูจีน (2546 : 52) กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

จริงมากที่สุด	กำหนดให้คะแนน	5	คะแนน
จริงมาก	กำหนดให้คะแนน	4	คะแนน
จริง	กำหนดให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	กำหนดให้คะแนน	2	คะแนน
ไม่จริง	กำหนดให้คะแนน	1	คะแนน

มีข้อคำถามจำนวน 45 ข้อเพื่อวัดแรงงใจ 3 ด้าน ได้แก่ แรงงใจใฝ่สัมฤทธิ์ 15 ข้อ แรงงใจใฝ่สัมพันธ์ 15 ข้อ และแรงงใจใฝ่อำนาจ 15 ข้อ ดังนี้

แรงงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ได้แก่ ข้อ 1,2,3,4,5,16,17,18,19,20,31,32,33,34,35

แรงงใจใฝ่สัมพันธ์ ได้แก่ ข้อ 6,7,8,9,10,21,22,23,24,25,36,37,38,39,40

แรงงใจใฝ่อำนาจ ได้แก่ ข้อ 11,12,13,14,15,26,27,28,29,30,41,42,43,44,45

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

เพื่อให้เครื่องมือมีคุณภาพทั้งด้านความตรงและความเที่ยง ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ ดังนี้

การสร้างเครื่องมือศึกษารูปแบบการนำ

1. ศึกษาเอกสาร ตำราทางวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ แนวคิด ตามทฤษฎีของเคิร์ท เลวิน
2. ศึกษาค้นคว้า หาเครื่องมือที่สามารถวัดคุณลักษณะของผู้นำตามทฤษฎีของเคิร์ท เลวิน ได้แก่ รูปแบบการนำแบบอัตตาธิปไตย แบบประชาธิปไตย และแบบเสรีนิยม
3. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชุมพรที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน
4. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาคำนวณ หาค่าความเที่ยง โดย วิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเที่ยงที่เชื่อถือได้ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ปรับปรุงข้อคำถามอีกครั้งก่อนนำไปใช้จริง
5. นำเครื่องมือไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยมาวิเคราะห์เพื่อยืนยันค่าความเที่ยง โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยมาวิเคราะห์ เพื่อยืนยันค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา

การสร้างเครื่องมือศึกษาแรงจูงใจ

1. ศึกษาเอกสาร ตำราทางวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจทั่วไป และแรงจูงใจตามทฤษฎีของแมคเคลเลนด
2. กำหนดนิยามคำศัพท์ของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ และแรงจูงใจใฝ่อำนาจ
3. สร้างกระทงคำถามจากนิยามคำศัพท์ แล้วคัดเลือกกระทงคำถามที่เหมาะสมและครอบคลุมนิยามคำศัพท์ สร้างเป็นแบบสอบถามฉบับร่าง
4. นำเสนอแบบสอบถามฉบับร่างให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขในลำดับต้น แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบแก้ไขความตรงเชิงเนื้อหา
5. นำแบบสอบถามมาปรับปรุง แล้วทดลองใช้กับพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชุมพรที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน
6. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาคำนวณ หาค่าความเที่ยง โดยวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเที่ยงที่เชื่อถือได้ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ปรับปรุงข้อคำถามอีกครั้งก่อนนำไปใช้จริง
7. นำเครื่องมือไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยมาวิเคราะห์เพื่อยืนยันค่าความเที่ยง โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยมาวิเคราะห์ เพื่อยืนยันค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ดำเนินการขอหนังสือจากศูนย์จัดการศึกษานอกสถานที่ตั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ถึงนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชุมพร เพื่อขอความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการดำเนินการศึกษา เก็บรวบรวมข้อมูล กับพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชุมพร จำนวน 306 คน
2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยจัดเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง หลังจากส่งหนังสือขอความร่วมมือและอำนวยความสะดวกให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชุมพร ประมาณ 3 สัปดาห์
3. นำแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ และคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์เพื่อดำเนินการวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. ข้อมูลในส่วนที่ 1 ซึ่งเป็นข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่และร้อยละ

2. ข้อมูลเรื่องรูปแบบการนำของผู้บริหาร

ข้อ 1-10 เป็นคำถามเพื่อชี้วัดรูปแบบการนำแบบอัตตาธิปไตย

ข้อ 11-20 เป็นคำถามเพื่อชี้วัดรูปแบบการนำแบบประชาธิปไตย

ข้อ 21-30 เป็นคำถามเพื่อชี้วัดรูปแบบการนำแบบเสรีนิยม

วิเคราะห์รูปแบบการนำของผู้บริหาร โดยใช้ค่าความถี่และร้อยละ และวิเคราะห์ระดับการนำแต่ละรูปแบบด้วยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายดังนี้ (Best อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 22-24)

คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 มีการรับรู้รูปแบบการนำในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 มีการรับรู้รูปแบบการนำในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 มีการรับรู้รูปแบบการนำในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 มีการรับรู้รูปแบบการนำในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 มีการรับรู้รูปแบบการนำในระดับน้อยที่สุด

3. ข้อมูลเรื่องแรงจูงใจในส่วนที่ 3 วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และวิเคราะห์ความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อแรงจูงใจโดยใช้สถิติ t-test และ f-test ผู้วิจัยกำหนดค่าเฉลี่ยแต่ละด้านของแรงจูงใจ โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายดังนี้ (Best อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 22-24)

คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 มีแรงจูงใจในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 มีแรงจูงใจในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 มีแรงจูงใจในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 มีแรงจูงใจในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 มีแรงจูงใจในระดับน้อยที่สุด

4. ทดสอบสอบความสัมพันธ์ของรูปแบบการนำของผู้บริหารกับแรงจูงใจของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดชุมพร โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

ค่าสัมประสิทธิ์มีค่าระหว่าง $-1 \leq r \leq 1$ ซึ่งค่า r มีความหมายดังนี้

ค่า r เป็นลบ แสดงว่า X และ Y มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม

ค่า r เป็นบวก แสดงว่า X และ Y มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน

ค่า r มีค่าเข้าใกล้ 1 แสดงว่า X และ Y มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันและมีความสัมพันธ์กันมาก

ค่า r มีค่าเข้าใกล้ -1 แสดงว่า X และ Y มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามและมีความสัมพันธ์กันมาก

ค่า $r=0$ แสดงว่า X และ Y ไม่มีความสัมพันธ์กัน

ค่า r เข้าใกล้ 0 แสดงว่า X และ Y มีความสัมพันธ์กันน้อยมาก

เกณฑ์การแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2544 : 316)

ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เข้าใกล้ 1 (ประมาณ 0.70 ถึง 0.90) ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับสูง (ถ้าสูงกว่า 0.90 ถือว่าอยู่ในระดับสูงมาก)

ถ้าค่าสัมประสิทธิ์เข้าใกล้ 0.50 (ประมาณ 0.30 ถึง 0.70) ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง

ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เข้าใกล้ 0 (ประมาณ 0.30 และต่ำกว่า) ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ

ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็น 0 แสดงว่าไม่มีความสัมพันธ์กันในเชิงเส้นตรง